

Överförmyndar- nämndens budget 2025–2027

Typ av styrdokument: Budget

Beslutande instans: Överförmyndarnämnden

Datum för beslut: 2024-xx-xx

Diarienummer: 2024.005 ÖN

Gäller för: Överförmyndarnämnden

Giltighetstid: t.om. 2025-12-31

Revideras senast: 2025-12-31

Dokumentansvarig: Enhetschef

Innehåll

Inledning	3
Överförmyndarnämndens verksamhet	3
Verksamhetens omfattning	3
Sveriges mest effektiva kommun.....	4
Överförmyndarnämndens genomlysning	5
Politiska inriktningar.....	5
Granskning av årsräkningar	5
Nämndens budget	6
Ekonomiska ramar, Överförmyndarnämnden	6
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	7
Bilaga 1 - Internkontrollplan	8
Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys	9

Inledning

Överförmyndarnämndens budget 2024–2026 konkretiserar kommunfullmäktiges budget och pekar ut färdriktningen för Överförmyndarsamverkans verksamhet. Överförmyndarnämndens budget innehåller en beskrivning av hur nämnden ska bidra till målet att bli Sveriges mest effektiva kommun. Vidare framgår driftsram för kommande tre år. Budgeten innehåller även nämndens internkontrollplan med tillhörande väsentlighets- och riskanalys. Utöver löpande rapporteringen avseende ekonomi, följs den samlade budgeten upp vid delår- och årsbokslut.

Överförmyndarnämndens verksamhet

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt föräldrabalken, lagen om god man för ensamkommande barn och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämndens verksamhet är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet.

Uppdraget består främst i att verka för att personer som företräds av någon annan i ekonomiska och andra frågor, en så kallad ställföreträdare, inte ska drabbas av rättsförluster på grund av ställföreträdarskapet. Genom sitt uppdrag ska nämnden skydda personer som inte själva kan ta vara på sina rättigheter eller sköta sin ekonomi. En kompetent och engagerad ställföreträdare bidrar i stor utsträckning till stabilitet och en mer hållbar vardag för sin huvudman.

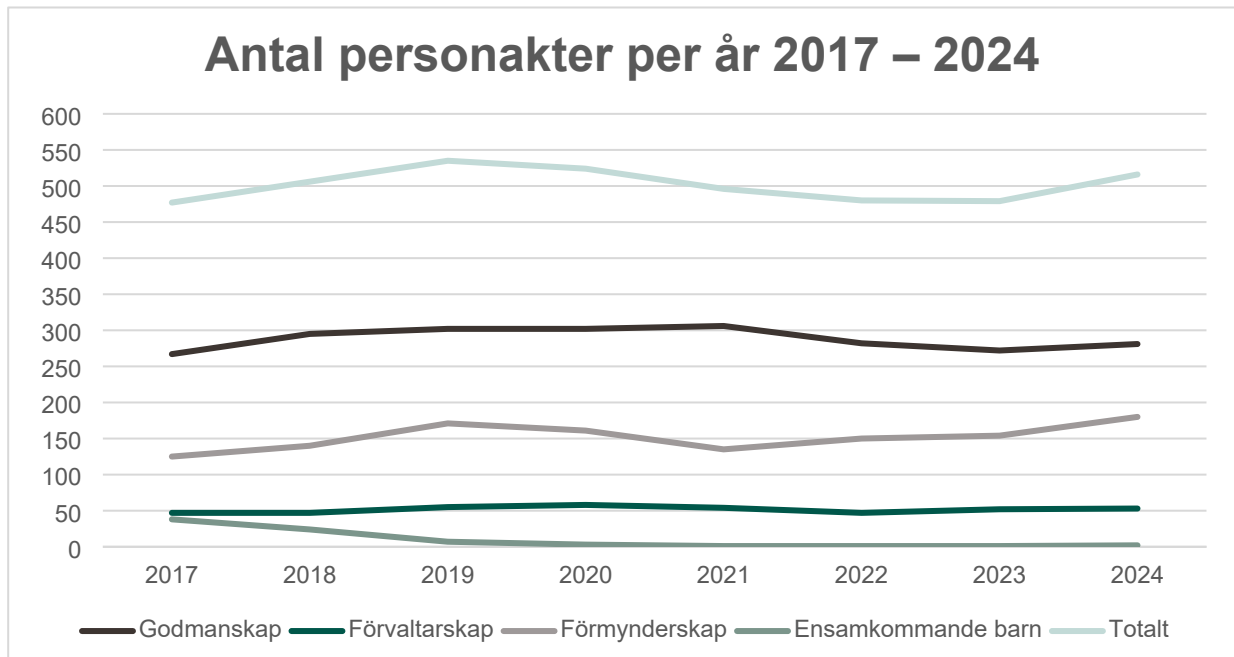
I uppdraget ingår också att utreda behov av god man eller förvaltare samt att rekrytera och utbilda dessa ställföreträdare.

Verksamheten utförs sedan 2021 i form av en gemensam förvaltningssamverkan mellan Alingsås och Lerums kommuner. Sedan 2024-10-01 ingår även Ale kommun i avtalssamverkan. Överförmyndarnämnden har ingen personal, enheten för Överförmyndarsamverkan tillhör istället kommunledningskontoret. Personalen och övrig verksamhet köps av nämnden. Prioriterade mål och indikatorer som följs upp på förvaltningsnivå avseende kommunledningskontoret omfattar därför även Överförmyndarsamverkan.

Verksamhetens omfattning

Överförmyndarsamverkan sköter den dagliga verksamheten för Alingsås, Lerums och Ales överförmyndarnämnd. Nedan finns en sammanställning över Alingsås akter, det vill säga antal akter med en person som har ställföreträdare under åren 2017–2023.

Som framgår av diagrammet ovan har antalet personakter ökat med cirka 40 ärenden sedan 2023. Förvaltarskap ligger runt 50 akter medan godmanskap legat på cirka 280 de senaste åren. Den största förändringen syns inom förmynderskap för barn, som ökat från 154 till 180, en ökning med 17 %. En delförklaring till ökningen kan vara ett nytt arbetssätt hos Kronofogden avseende barn som ska erhålla skadestånd som genererat flera nya ärenden hos överförmyndaren.

Sveriges mest effektiva kommun

Den offentliga sektorn i Sverige går mot en utmanade framtid med ett utökat behov av kommunal service samtidigt som resurserna kommer vara mindre. Om Alingsås kommun ska kunna garantera en hög välfärd och samtidigt kunna nå vision 2040 så behöver ett omställningsarbete genomföras. Av den anledningen har Alingsås ett övergripande mål – att bli Sveriges mest effektiva kommun.

Målet innebär att Alingsås ska ha en så hög kvalitet som möjligt utifrån kommunens förutsättningar.

För att Alingsås ska nå detta mål behöver kommunen ha bättre resultat än andra liknande kommuner och samtidigt ha kostnader som inte överstiger kommunens referenskostnad, det vill säga den kostnad verksamheter förväntas ha utifrån sina förutsättningar. Att infria detta mål åligger samtliga nämnder, bolag och verksamheter och berör samtliga områden som kommunen ansvarar för. En förutsättning för att det ska kunna infrias är ett aktivt arbete med metoder för ständiga förbättringar utifrån respektive grunduppdrag.

Hur arbetet framskrider med att bli Sveriges mest effektiva kommun, är något som kontinuerligt behöver analyseras. Detta sker genom ordinarie uppföljning av verksamheternas kostnader och resultat från erkända kvalitetsnyckeltal.

Överförmyndarnämndens genomlysning

Överförmyndarnämnden har de senaste åren redovisat ett positivt resultat till följd av en rad faktorer, där införandet av avtalssamverkan är den mest utmärkande. År 2022 uppgick resultatet till 979 tkr, 2023 till 1 374 tkr och prognosen för 2024 är 937 tkr, trots en minskning av tilldelad ram detta år. Sedan Ale anslöt till avtalssamverkan i oktober 2024 förväntas kostnaden för verksamheten att minska ytterligare under 2025.

Verksamheten önskar se en ökad grad av digitalisering i syfte att minska administration och dubbelarbete samt på sikt automatisera vissa arbetsuppgifter som idag utförs manuellt.

Politiska inriktningar

Granskning av årsräkningar

Granskning av ställföreträdarnas årliga redovisning är det främsta verktyget i nämndens tillsyn. Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada. En bieffekt av målet är också att ställföreträdare får snabb återkoppling på sin redovisning och kan åtgärda eventuella mindre brister tidigt. I förekommande fall beslutas också om arvode avseende föregående år i samband med granskningen. Att ställföreträdare kan räkna med att få arvode och återkoppling på sin redovisning före sommaren är en viktig förutsättning för att kunna rekrytera och behålla ställföreträdare med rätt kompetens.

Mål för granskning av årsräkningar 2025:

- 80 % av alla årsräkningar som har inkommit i tid ska vara färdiggranskade i slutet av juni 2025.
- Alla årsräkningar ska vara påbörjade sista juni 2025, om inte särskilda skäl föreligger för enskilda årsräkningar.
- Handläggningen av en enskild årsräkning får inte överstiga sju månader från det att den inkom till Överförmyndarsamverkan, om inte särskilda skäl föreligger.
- 10 % av årsräkningarna ska genomgå djupgranskning (nivå 3). Bland dessa ska räkningar som granskats med anmärkning föregående år ingå. Övriga ska väljas ut genom stickprov och omfatta alla kategorier av förordnade ställföreträdare.

Nämndens budget

Ekonomiska ramar, Överförmyndarnämnden

Belopp i tkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026 ¹	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0
Personalkostnader	-1 979	-1 957	-2 006	-2 070
Lokalhyror	0	-100	-102	-106
Köp av tjänster	-3 321	-3 223	-3 304	-3 410
Övriga kostnader	-68	-99	-101	-105
Verksamhetens kostnader	-5 368	-5 379	-5 513	-5 690
Verksamhetens nettokostnader	-5 368	-5 379	-5 513	-5 690
Kommunbidrag	5 368	5 379	5 513	5 690
Finansnetto	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0

2025 tilldelas överförmyndarnämnden ett kommunbidrag om 5 379 tkr, vilket innebär en ökning med 0,2 % jämfört med 2024. Föregående år gjordes en uppräknings med 4,1 %. Därefter gjordes en justering om 500 tkr i minskat kommunbidrag utifrån tidigare positiva resultat för överförmyndarnämnden. 2024 tilldelades överförmyndarnämnden samtidigt en kompensation för höjda arbetsgivaravgifter. Sammantaget medförde åtgärderna en minskning av nämndens budget om 215 tkr år 2024 jämfört med 2023.

Kostnaden för Alingsås del av Överförmyndarsamverkan beräknas bli ungefär 100 tkr lägre 2025 jämfört med 2024. Kostnaden för arvoden till ställföreträdare antas öka på grund av att prisbasbeloppet ökade kraftigt mellan -23 och -24. En omstrukturering av förväntade kostnader för utbildning till ställföreträdare från övriga kostnader till lokalhyror har gjorts för att öka tydligheten. Prognosen är preliminärt att överförmyndarnämnden kommer göra ett positivt resultat även 2025, då kostnaderna inte antas öka avsevärt jämfört med 2024 då nämnden förväntas få ett positivt resultat om drygt 900 tkr.

¹ År 2026 – 2027 uppräknade från föregående år med PKV, det vill säga 2,5 % respektive 3,2 %.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Överförmyndarnämnden har inget arbetsmiljöansvar. De anställda på enheten för Överförmyndarsamverkan ligger på kommunledningskontoret under kommunstyrelsen. Kostnaden för verksamheten ligger under köp av tjänster i nämndens budget.

Bilaga 1 - Internkontrollplan

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Metod	Ansvarig
Förskingring eller bedrägligt beteende av ställföreträdare	På grund av förskingring eller bedrägligt beteende hos ställföreträdare uppstår risk för ekonomisk skada för huvudmannen, vilket även leder till skadat förtroende för myndigheten.	6	Stickprov av granskade årsräkningar för kontroll att granskningsrutin efterföljs.	Enhetschef
Brist på lämpliga ställföreträdare	På grund av brist på lämpliga personer som kan ta uppdrag som ställföreträdare får huvudmän vänta länge innan de får en ställföreträdare. Befintliga ställföreträdare som vill bli entledigade kan få vänta länge på att bli utbytt.	4	Uppföljning av ärenden som gått ut på rekrytering vid fler än fyra tillfällen utan att någon person anmält intresse.	Enhetschef
Olämpliga ställföreträdare	På grund av bristande kontroller kan aktiva ställföreträdare vara olämpliga i föräldrabalkens mening.	3	Stickprov att rutin för lämplighetsprövning inför nytt uppdrag efterföljs.	Enhetschef
Bristande handläggning eller felaktiga beslut	På grund av brist på skriftliga rutiner uppstår risk att handläggningen inte är korrekt, att beslut fattas av obehörig eller att beslut fattade på delegation inte anmäls.	4	Checklista för nämndens granskning av delegationsbeslut sparas och noteras.	Enhetschef

Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Hantering
Hot och otillbörlig påverkan	På grund av hot eller otillbörlig påverkan uppstår risk att medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut	1	2	2	HANTERA Kompetensutveckling inom hot och otillbörlig påverkan. Verksamheten har rutiner och systematisk insyn i varandras ärenden för att öka rättssäkerheten. Avslagsbeslut ska lyftas till nämnd. Nämnden utövar kontroll genom granskning av vissa typer av delegationsbeslut som kan ha särskild påverkan på den enskilde.
Förskingring eller bedrägligt beteende av ställföreträdare	På grund av förskingring eller bedrägligt beteende hos ställföreträdare uppstår risk för ekonomisk skada för huvudmannen, vilket även leder till skadat förtroende för myndigheten.	2	3	6	INTERNKONTROLL
Brist på lämpliga ställföreträdare	På grund av brist på lämpliga personer som kan ta uppdrag som ställföreträdare får huvudmän vänta länge innan de får en ställföreträdare. Befintliga ställföreträdare som vill bli entledigade kan få vänta länge på att bli utbytt.	2	2	4	INTERNKONTROLL
Olämpliga ställföreträdare	På grund av bristande kontroller kan aktiva ställföreträdare vara olämpliga i föräldrabalkens mening.	1	3	3	INTERNKONTROLL
Bristande handläggning eller felaktiga beslut	På grund av brist på skriftliga rutiner uppstår risk att handläggningen inte är korrekt, att beslut fattas av obehörig eller att beslut fattade på delegation inte anmäls.	2	2	4	INTERNKONTROLL

Röjande av sekretess	På grund av bristande kunskap i hur handlingar som innehåller sekretessbelagda uppgifter ska hanteras uppstår risk att sådana kommer obehörig till del	2	3	6	HANTERA Delegation att fatta beslut om avslag på utlämnande av handling är begränsad till två funktioner. Kompetensutveckling inom frågan prioriteras i verksamheten.
Otillräcklig utbildning	På grund av resursbrist eller andra faktorer prioriteras inte utbildning för nya och befintliga ställföreträdare	1	2	2	HANTERA Grundutbildning genomförs enligt verksamhetens plan 2–3 gånger per år. Alla aktiva ställföreträdare erbjuds fortbildning minst 1 gång per år. Särskilda utbildnings- och stödinsatser i samband årsräkningsinlämning.

Förklaring
Sannolikhet

1. Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig
2. Mindre sannolik: risken för att fels ska uppstå är mycket liten
3. Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå
4. Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå

Väsentlighet

1. Försumbar: är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
2. Lindrig: uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen
3. Kännbar: uppfattas som besvärande av såväl intressenter som kommunen
4. Allvarlig: är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa